Blogi

Suomalaisoppilaiden talousosaamisen PISA-tulokset huipputasoa, mutta osaamisessa suurta vaihtelua

Talousosaaminen | 07.05.2020 | Marja Nykänen

KIRJOITTAJA

Marja Nykänen
Johtokunnan
varapuheenjohtaja

Suomessa mitattiin ensimmäistä kertaa osana PISA 2018 -tutkimusta myös 15-vuotiaiden talousosaamista.

Suomessa mitattiin ensimmäistä kertaa osana PISA 2018 -tutkimusta myös 15-vuotiaiden talousosaamista. Tästä tuli hyviä uutisia – suomalaisten nuorten talousosaaminen oli 20 OECD-maan joukossa huipputasoa, sillä Suomi sijoittui yhdessä Kanadan kanssa toiseksi Viron jälkeen.

Erinomainen tulos kertoo opettajien ansiokkaasta työstä talousasioiden opetuksen saralla. Suomessa nuoret kertoivat saavansa muita maita useammin talousosaamiseen liittyvää tietoa opettajilta, ja sillä osoittautui olevan muita maita voimakkaampi yhteys osaamiseen. Suomessa nuoret ilmaisivat olevansa muiden maiden nuoria enemmän kiinnostuneita raha-asioista. Kiinnostus parantaa tiedon vastaanottamista ja antaa hyvät valmiudet omaa taloutta koskevalle päätöksenteolle.

Opettajien tekemän työn ohessa Suomessa ovat jo vuosien ajan monet koulun ulkopuoliset tahot tukeneet talousasioiden opetusta materiaaleilla, vierailuilla, erilaisilla työpajoilla ja kilpailuilla. Ulkopuoliset toimijat ovat niin ikään järjestäneet opettajille täydennyskoulutusta talousasioista. Käytännön toimijoiden vahvuutena on ajantasaisen tiedon ja käytännön taitojen tuominen kouluympäristöön. Tämä toiminta on monin paikoin jo varsin vakiintunutta ja sitä tarvitaan jatkossakin.

Suomen Pankin koordinoima talousosaamishanke ja siinä oleva verkosto haluaa osaltaan olla mukana tukemassa koulujen talousopetusta. Olemme parhaillaan kartoittamassa maassa tehtävää

talousosaamisen edistämistoimintaa. Kartoituksen kohteena on myös kouluihin ja oppilaitoksiin ulkopuolisten tahojen tekemä työ, mistä on tarpeen saada kokonaiskuva.

Vaikka suomalaisten nuorten talousosaaminen olikin maiden välisessä keskiarvovertailussa huippua, huolestuttavaa on osaamisen suuri vaihtelu. Meillä on suurin osuus huippuosaajia, mutta samaan aikaan oppilaiden välinen vaihtelu on Suomessa kaikista maista suurinta. Nämä huippuosaajat ovat erottuneet esimerkiksi kouluille järjestetyissä talouskilpailuissa.

Hyvä talousosaaminen oli nuorilla yhteydessä rahoitusjärjestelmän osallisuuteen. Suomessa tämä näyttäytyi voimakkaimmin oman pankkitilin ja talousosaamisen välisenä yhteytenä. Mielenkiintoinen ja muista maissa poikkeava tulos oli se, että Suomessa sosioekonomisen taustan vaikutus nuorten omiin pankkitileihin, samoin kuin pankki- tai maksukortteihin oli muita maita vähäisempi. Tosin Suomen maahanmuuttajanuorilla oli selvästi vähemmän pankkitilejä ja maksukortteja kuin muissa maissa.

Talousosaamisen PISA-tuloksissa huolta herätti myös sosioekonomisen taustan vaikutus talousosaamiseen. Onkin tarpeen vahvistaa aikuisten talousosaamista, jotta he pystyisivät nykyistä paremmin tukemaan lapsiaan talousasioissa. Meidän kaikkien talousosaamisedistämistyötä tekevien tahojen on tärkeää huolehtia, että nuorten hyvä talousosaaminen säilyy aikuisuuteen. Siksi myös aikuisten talousosaamisen edistämiseen on panostettava.

Asiasanat

PISA, talousosaaminen, talousosaamishanke